

СТАНОВИЩЕ

от член на научно жури за придобиване на научна и образователна степен „доктор“
по докторска програма „Икономика и управление (индустрия)“
в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Искра Маринова Пантелеева, СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност: Икономика и управление (Индустрия)

Автор на дисертационния труд: Рустам Асланзаде

Тема на дисертационния труд: Социално отговорно управление на веригата на доставки

Основание: Заповед № 574/30.07.2021 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за формиране на Научно жури за публична защита на дисертационен труд и Решение на Научно жури от 30.07.2021 г. за изготвяне на становище.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 176 страници. В структурно отношение той се състои от: увод (5 стр.), изложение в три глави (147 стр.), заключение (5 стр.), използвана литература (12 стр.) и приложения (1 стр.). Включени са: списък на съкращенията (1 стр.), списък на таблиците (1 стр.) и списък на фигурите (1 стр.). В основния текст са представени 21 броя таблици и 20 броя фигури. В приложението е включена 1 таблица. Използвани са 130 литературни и Интернет източници, от които 16 на кирилица (на руски език) и 114 – на латиница.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

В **увода** са представени в синтезиран вид основните методически аспекти на дисертационния труд. **Темата** на разработката е актуална, със съответната обосновка за нейната значимост. **Обект на изследване** е системата от управленски отношения за организирането на вериги за доставки в дадена компания. **Предмет на изследване** е осигуряването на социално отговорно управление на веригата за доставки в компаниите, с предмет на дейност производство и разпространение на оборудване за вентилация и контрол на климата. **Целта на изследването** е да се обосноват теоретичните и практическите основи, свързани с изучаването на процеса на дифузия на корпоративната социална отговорност (КСО) в рамките на управлението на веригата на доставки. За постигането на целта са обособени шест задачи. Основната **хипотеза**, която докторантът се стреми да докаже, е, че изграждането на ефективна верига за доставки в една компания (включително, но не ограничавайки се до такава, основана на социалната отговорност) е възможно само поради използването на цялостен интегриран подход към управлението. Представени са изследователският подход, методологията и използваните методи в разработката. Посочени са основните източници за информационното осигуряване на проучването, както и резултатите от изследването и тяхното практическо значение.

Формулираната цел е постигната, като за това са съдействали добре конструирани и последователно осъществени изследователски задачи. Докторантът е успял да докаже хипотезата, която защитава.

Структурата на **изложението** е логическа и балансирана, улеснява разработването на труда в посока от теория към практика.

Първа глава е *теоретична*. В нея са изяснени теоретичните и методическите основи за изследване на социалната отговорност в управлението на доставките. Отправна точка е корпоративната социална отговорност като модерна концепция за правене на бизнес. На тази база се навлиза в дълбочината на тематиката, като се дискутира социално отговорното управление на веригата за доставки. Главата завършва с методологичните подходи за оценка на нивото на социална отговорност в областта на управлението на веригата на доставки.

Втора глава има *емпиричен характер*. Прави се оценка на нивото на социална отговорност в управлението на веригите за доставки. Представя се общата картина чрез дефиниране на външната среда за формиране на корпоративната социална отговорност в глобалните вериги на доставки. Систематизират се формите на проявление на социална отговорност в компаниите. Извършва се сравнителна оценка на управлението на доставките от гледна точка на социалната отговорност в компаниите.

Трета глава е *творческата част на дисертационния труд*. В нея се дефинират основните насоки за формиране на механизмите за социално отговорно управление на веригата на доставки в компаниите. Фокусът е поставен върху осигуряването на концептуалната база за формиране на механизмите на социално отговорно управление на веригата на доставки в компаниите. Авторовият принос е насочен към конструирането на балансирана карта от показатели като фундамент за формирането на социално отговорно управление на веригата на доставки в компаниите.

В **заключението** са формулирани съответните обобщения и изводи. Последователно са синтезирани фокусът на теоретичните основи на социално отговорното управление на веригата на доставки, методологичната рамка за оценка на нивото на социална отговорност при управлението на веригата на доставки, концептуалните принципи за формиране на механизма на социално отговорно управление на веригата на доставки в компаниите и надграждащите моменти (въз основа на балансирана карта от показатели), свързани с идентифицирането на ключовите аспекти за формиране на социално отговорно управление на веригата на доставки относно системите за отопление, вентилация и климатизация (АСЕ).

Общият **обем на дисертационния труд** съответства на предявените изисквания за научно съчинение от този вид. В структурно отношение е налице балансираност в обема между отделните глави.

Фигурите и таблиците илюстрират по подходящ начин авторовите позиции. Използваните разнообразни **методи на научно изследване** съдействат за теоретичното и емпиричното развитие на изследователските виждания на дисертанта.

Проблематиката, засегната в представения дисертационен труд, е проучена задълбочено. Налице е голям брой на използваните **разработки на изследователи**, както

и емпирична фактология, на които дисертантът се е позовал и е изградил своите постановки.

Стильт на дисертационния труд е научен. Терминологичният апарат е подходящо използван и предположил постигането на широкообхватно и задълбочено анализиране на проблематиката в теоретичен и практически аспект.

Научната етика е спазена. Позоваването на литературните източници е направено коректно.

Авторефератът е в обем от 45 стр. В структурно, съдържателно и стилово отношение той е добре оформен и отразява достоверно в синтезиран вид основните моменти от дисертационния труд: цел, задачи, обект, предмет, теза и хипотеза, методологически инструментариум, теоретично и емпирично изследване, постигнати резултати, направени изводи и предложения. Авторефератът включва справка за приносите, в която коректно са формулирани най-важните постижения, списък на публикациите по темата на дисертационния труд и декларация за оригиналност.

Представени са *13 публикации* по темата на дисертационния труд, от тях 9 – самостоятелни и 4 – в съавторство. Съдържанието им е в съответствие с дискутираната проблематика в разработката. Авторите виждания са апробирани и дисеминирани на базата на *7 статии* в рецензирани и реферирани издания – 2 от които в Web of Science, и *6 доклада*, 5 от които са публикувани в сборници от конференции, а един е под печат. В качествено и количествено отношение представените пред научната общност публикации отговарят на минималните изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Дисертационният труд може да се разглежда като обогатено научно изследване. Авторът декларира постигането на следните научни и научно-приложни резултати с приносен характер:

Научни резултати:

1. Обоснован е механизъмът за въвеждане на концепцията за социална отговорност при управлението на веригата на доставки чрез решаването на следните задачи: усъвършенстване на управленската практика, като се вземат предвид принципите на социалната отговорност; разработване на механизъм за прилагане на принципите на „устойчивост“ в управлението на веригата на доставки; подобряване на методологията за оценка на нивото на социална отговорност в отделните компании.

2. Направена е комплексна оценка и анализ на съвременните тенденции в развитието на социално отговорното управление на веригата на доставки в световния бизнес.

Научно-приложни резултати:

1. Предложени методологични подходи за оценка на нивото на социална отговорност при управлението на веригите на доставки на компания, което включва оценка на социално отговорното управление на веригата на доставки (SR SCM) въз основа на интегрална оценка на системата от показатели в рамките на формираните вериги на доставки: индекс за съответствие на доставените суровини, материали, компоненти,

екологични стандарти; индекс на екологичност на транспортната подкрепа за веригата на доставки; индекс за съответствие на продуктите с международните стандарти за качество.

2. Разработена методология за оценка на успеха на политиката за социална отговорност на компанията и нейните вериги за доставки, въз основа на балансирана карта с показатели (BSC), която всяка компания може да адаптира към своите характеристики и специфични цели. Използването на тази система включва разпределение на ключови показатели за ефективност в областите: финанси, клиенти, персонал, вътрешни бизнес процеси.

Считам, че формулираните в дисертационния труд резултати имат приносен характер и представляват обогатени и доразвити моменти в областта на социалната отговорност при управлението на веригата на доставки.

IV. Въпроси по дисертационния труд

По отношение съдържанието на дисертационния труд нямам забележки и сериозни препоръки.

Бих искала докторантът да отговори на следния въпрос: Кои са основните иновационни изменения, към които компанията се стреми при прилагането на социално отговорното управление на веригата на доставки, предвид интензивните тенденции на дигитализация на бизнеса и оперирането в пандемична среда (КОВИД-19)?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд на тема „Социално отговорно управление на веригата на доставки“ притежава качествата на научно съчинение в завършен вид и показва, че докторантът е придобил теоретични знания и практически умения за провеждане на самостоятелни научни изследвания. Дисертацията напълно отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, както и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Изразявам **положителната си оценка** за представения дисертационен труд и **препоръчвам на Научното жури**, назначено със Заповед № 574/30.07.2021 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, единодушно да присъди на **Рустам Асланзаде образователната и научна степен „доктор“ по област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Икономика и управление (Индустрия)“**.

10.08.2021 г. Изготвил становището:
Свищов (доц. д-р Искра Пантелеева)